

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ БІЗНЕСУ У СФЕРІ
ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ТОРГІВЛІ

підготовки магістра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 076 Підприємництво та торгівля
освітньо-професійної програми Підприємництво, торгівля та організація
бізнесу

Силабус освітнього компонента СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ БІЗНЕСУ У СФЕРІ ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ТОРГІВЛІ підготовки магістра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 076 Підприємництва та торгівлі, за освітньо-професійною програмою Підприємництво, торгівля та організація бізнесу.

Розробник: Павлов К.В., доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки і торгівлі

Погоджено:

Гарант ОП Підприємництво, торгівля та організація бізнесу

Людмила ШОСТАК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки і торгівлі
протокол №1 від 28.08.2024

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форми навчання	07 Управління та адміністрування 076 Підприємництво та торгівля, Підприємництво, торгівля та організація бізнесу, другий (магістерський) рівень	Нормативний
Кількість годин/кредитів ECTS 150/5		Рік навчання 1 (2024/2025 н.р.)
		Семестр 1й
		Лекції 26 годин
		Практичні (семінарські) 28 годин
ІНДЗ: немає		Самостійна робота 86 годин
		Консультації 10 годин
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		Українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ПІБ: Павлов Костянтин Володимирович

Науковий ступінь: доктор економічних наук,

Вчене звання: професор

Посада: професор кафедри економіки і торгівлі

Мобільний телефон: 097-283-08-08,

E-mail: pavlov.kostiantyn@vnu.edu.ua

Електронний розклад: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація освітнього компонента. Освітній компонент розроблено таким чином, щоб надати здобувачам вищої освіти необхідні знання, обов'язкові для того, щоб формувати у майбутніх здобувачів вищої освіти в галузі підприємництва та торгівлі сучасне системне мислення та комплекс спеціальних вмінь, практичних знань і навичок, розуміння торговельних процесів в підприємницькій торгівлі та біржовій діяльності. Тому у курсі представлено як огляд теоретичних основ функціонування біржових структур, інвестиційних проєктів, стратегічної поведінки учасників вищеокреслених процесів тощо.

2. Кореквізити: ОК є суміжним із такими освітніми компонентами: Управління розвитком суб'єктів бізнесу, Обґрунтування та оцінка ризиків у підприємстві та торгівлі. **Постреквізити:** ОК Бізнес-модельовання інноваційних проєктів, Ризики в організації діяльності електронного бізнесу, Виробнича практика на підприємницьких та торговельних структурах, Стратегія розвитку соціального бізнесу.

3. Мета і завдання освітнього компонента. Метою освітнього компонента «Стратегія розвитку суб'єктів бізнесу у сфері підприємництва та торгівлі» є формування у майбутніх спеціалістів основних компетентностей, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях, діяти відповідально та свідомо, обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких структур, здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин, можливість та вміння займатися бізнес-плануванням, оцінюванням кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та організації бізнесу з урахуванням усіх можливих ризиків.

4. Результати навчання (компетентності).

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва та торгівлі або у процесі навчання, проведення досліджень та/або здійснення інновацій, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких та торговельних.

СК 3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва та торгівлі.

СК 5. Здатність до ініціювання та реалізації інноваційних проєктів в підприємницькій та торговельній діяльності.

Результати навчання

РН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення.

РН 5. Професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва та торгівлі.

РН 7. Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва і торгівлі.

РН 9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та торговельної діяльності.

РН 11. Впроваджувати інноваційні проекти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких і торговельних структур та інформаційних технологій.

5. Структура освітнього компонента

[illegible]

Тема 7. Загальна характеристика функціональної стратегії	10	1	2	6	1	ДС,Т,О,РЗ / 3
Тема 8. Стратегічні аспекти у функціональних сферах діяльності підприємства	10	1	2	6	1	ДС,Т,О / 3
Тема 9. Сучасний стан і перспективи розвитку стратегічного управління в Україні	11	2	2	6	1	ДС,Т,О,ЗК / 3
10. Теоретичні та організаційні основи формування політики суб'єктів бізнесу	13	2	2	9	0	ДС,Т,О / 3
Тема 11. Стратегія підприємницького управління у розвитку суб'єктів бізнесу	13	2	2	9	0	ДС,Т,О, РЗ / 3
Тема 12. Стратегія і тактика управління підприємницькою діяльністю суб'єктів бізнесу	13	2	2	9	0	ДС,Т,О, РЗ / 3
Тема 13. Модель стратегічного управління підприємництвом та торгівлею	9	2	2	4	1	П,Т,О / 3
Тема 14. Оцінка управлінського процесу загалом у діяльності та розвитку суб'єктів бізнесу	13	2	2	8	1	ДС, РЗ/К,О/ 3
Разом за модулем 2	92	14	16	57	5	24
Види підсумкових робіт					60	
Модульна контрольна робота 1					МКР / 30 балів	
Модульна контрольна робота 2					МКР / 30 балів	
Всього годин / Балів	150	26	28	86	10	100

Методи контролю *: ДС – дискусія, Т – тести, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, МКР – модульна контрольна робота, П – презентація роботи; Р – реферат, О – опитування.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувача освіти (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачем освіти самостійно під методичним керівництвом викладача.

До завдань самостійної роботи, які запропоновані здобувачам освіти, віднесено:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять за темами дисципліни.
4. Підготовка до практичних занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування.

5. Контрольна перевірка кожним здобувачем освіти особистих знань за запитаннями для самоконтролю.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених силабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно

затвердженого графіка.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/qbxvmw>).

Політика щодо академічної доброчесності окреслюється Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/jntduw>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів: здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/ukitbu>).

Підсумковий семестровий контроль у вигляді екзамену передбачає оцінку засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу на підставі результатів виконання ним усіх видів запланованої навчальної роботи впродовж семестру та враховує бали поточного (40 балів) та підсумкового оцінювання (у вигляді модульних контрольних робіт та/або іспиту (60 балів)).

Підсумкова семестрова оцінка виставляється без складання іспиту, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом освітнього компоненту, і набрав при цьому 75 балів і більше. Така оцінка виставляється у день проведення екзамену за умови обов'язкової присутності здобувача освіти. У разі незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, здобувач освіти складає екзамен (60 балів), а його результат за модульні контрольні роботи анулюється.

Екзаменаційна оцінка визначається в балах від 0 до 60 балів за результатами виконання екзаменаційних завдань, які вміщують 2 теоретичних питання, кожне з яких оцінюється в 15 балів та 1 практичне завдання у вигляді ситуації (задачі, кейсу), яке оцінюється в 30 балів.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Перелік питань на екзамен

1. Еволюція систем планування розвитку фірми. Процес розвитку підприємства як об'єкта управління.
2. Основні етапи розробки та реалізації стратегії на підприємстві.
3. Сутність стратегії підприємства. Поняття стратегічної одиниці бізнесу (СОБ) та портфеля підприємства.
4. Стратегії однобізнесових та мультибізнесових підприємств, їх види та призначення. Ієрархія стратегій, процес її формування на підприємстві.
5. Роль і функції вищого керівництва у розробці стратегії. Розробка стратегії та структура управління підприємством.
6. Інформаційно-аналітичне забезпечення процесу розробки стратегії.
7. Макро- та мікросередовище підприємства – сутність та основні характеристики. Система сканування та прогнозування зовнішнього середовища.
8. Основні типи зовнішнього середовища. Аналіз галузі та конкуренції.
9. Аналіз споживачів. Основні критерії сегментації ринку.
10. Аналіз постачальників. Фактори, що необхідно враховувати при аналізі постачальників.
11. Аналіз конкурентів. Поняття стратегічної групи конкурентів.
12. Визначення загроз і можливостей зовнішнього середовища. Методи реагування на зміни зовнішнього середовища.
13. Сутність та принципи аналізу внутрішнього середовища підприємства. Оцінка сильних та слабких сторін підприємства.
14. Проблеми аналізу внутрішнього середовища, його роль в розробці стратегії підприємства
15. PEST-аналіз, його роль в аналізі зовнішнього середовища. Характеристики матриці можливостей та матриці загроз.
16. SWOT - аналіз як узагальнюючий метод аналізу середовища. Складання профілю середовища.
17. Поняття місії підприємства. Фактори, які потрібно враховувати при розробці місії.
18. Цілі підприємства, основні напрямки встановлення цілей. Класифікація цілей.
19. Фази та способи встановлення цілей. Вимоги до цілей. Ієрархія цілей.
20. Корпоративна стратегія підприємства. Поняття та основні типи корпоративних стратегій.
21. Конкурентна стратегія як план окремого бізнес-напрямку підприємства. Типи конкурентних стратегій (бізнес-стратегій).
22. Функціональні стратегії, їх призначення та взаємозв'язок.
23. Сутність та основні етапи портфельного аналізу.
24. Характеристика матриці Бостонської консультативної групи (БКГ). Основні переваги та недоліки матриці БКГ.
25. Багатофакторна матриця компанії "Мак-Кінсі", її оцінка.
26. Вибір стратегії. Ключові фактори вибору стратегії. Матриця вибору стратегії А.Томпсона і А.Стрікланда.
27. Стратегічні альтернативи. Оцінювання обраних альтернативних стратегій. Експертні методи у стратегічному виборі.
28. Функції вищого керівництва при виконанні стратегії.
29. Стратегічні зміни на підприємстві. Тактика впровадження змін.
30. Ставлення до змін. Матриця "зміна – опір".
31. Стили керівництва при розв'язанні конфліктів. Організаційна структура підприємства як об'єкт стратегічних змін.
32. Суть та завдання стратегічного контролю. Оцінювання виконання стратегії. Проведення коригування стратегії за результатами контролю.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

Критерії оцінювання результатів навчання:

90-100 балів (відмінно): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в повному обсязі, у встановлені терміни й повно виконав завдання поточного оцінювання; відповіді правильні, обґрунтовані, логічні, містять аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки та прослідковується активність здобувача працює протягом усього курсу.

82–89 балів (дуже добре): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; виконав більшу частину завдань поточного оцінювання; відповіді здебільшого правильні, усі передбачені силабусом навчальні завдання виконані, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані.

75-81 балів (добре): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання; усі передбачені завдання виконані; деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо.

67-74 балів (задовільно): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених силабусом завдань виконано.

60-66 балів (достатньо): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на прийнятному рівні, теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених силабусом завдань не виконані або виконані із значною кількістю помилок.

1-59 балів (незадовільно): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Бандурка О.М., Ковальов Є.В., Садиков М.А., Маковоз О.С. *Економіка підприємства: навчальний посібник*. Х.: ХНУВС, 2017. 192 с.
2. Блакита Г., Лановська Г. *Інтегральна оцінка діяльності підприємства*. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2017. №6(116). С. 52-61.
3. Дмитрієв І. А. *Економіка підприємства: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів* / І. А. Дмитрієв, І. Ю. Шевченко. Х.: ХНАДУ, 2018. 292 с.
4. Мойсеєнко І., Ревак І., Миськів Г., Чапляк Н. *Інвестиційний аналіз: навч. посіб.* Львів: ЛьвДУВС, 2019. 276 с.
5. Павлов К., Павлова О., Ткачук Ю., Більо І. *Цифровізація, як основний фактор*

розвитку бізнесу. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Економічні науки. 2021. № 17 (117), 2 т. С. 38-43.

6. Павлов К. В., Освіцінський Б. Р., Сала Д., Омельчук Б. В., Новосад О. В. *Макроекономічна стратегія відновлення газорозподільного ринку на прикладі Плану Маршала*. Енергозбереження, Енергетика, Енергоаудит. Економіка. №12(190). 2023. С. 73-84. URL: <http://eee.khpi.edu.ua/article/view/302154>

7. Павлов К. В., Писанко С. В., Романюк Р. В., Павлова О. М. *Стратегія та ризики при реформуванні ринку електроенергетики в регіонах України*. Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки. 2021. №1(25). С.16-27.

8. Павлова О., Павлов К., Шульгач Н., Плоскіна А. *Формування бізнес-стратегії підвищення продовольчої безпеки харчової галузі України у воєнний період*. Modeling the development of the economic systems, 2022. (4), 116–123. <https://doi.org/10.31891/mdes/2022-6-15>

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
3. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>
4. Державний служба статистики URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>
6. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.